

Na osnovu člana 5. stav 2. i člana 51. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 24.06.2010. godine, donio je

POSLOVNIK* **USTAVNOG SUDA FEDERACIJE** **BOSNE I HERCEGOVINE**

I. - OPĆE ODREDBE

Član 1. **Predmet regulisanja**

Ovim poslovníkom propisují se pravila postupka pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud) koja nisu propisana Zakonom o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon).

II. - POKRETANJE I TOK POSTUPKA

Član 2. **Upućivanje podnesaka Sudu**

Zahtjev za pokretanje postupka i drugi podnesci (u daljem tekstu: podnesci) upućeni Sudu, šalju se poštom, neposredno se predaju Sudu u skladu sa propisima, ili se šalju na drugi način.

Stranke u postupku mogu podnesak dostaviti Sudu najkasnije do zaključenja rasprave.

Član 3. **Hitni postupci**

O svim podnescima koji se odnose na vođenje postupka upoznaju se predsjednik i sudije Suda.

Sud može na prijedlog predsjednika Suda ili sudije izvjestioca odrediti da se, s obzirom na značaj pitanja, u određenim predmetima hitno postupaju.

Član 4. **Dopune podnesaka, imenovanje zastupnika i određivanje lica za prijem pismena**

Kada je podnesak nepotpun ili nerazumljiv, ili ne sadrži podatke neophodne za vođenje postupka, zatražit će se od podnosioca da u određenom roku nedostatke otkloni i upozoriti na posljedice neotklanjanja.

U hitnim slučajevima zahtjevi u vezi sa kompletiranjem predmeta (traženje dokumentacije, obavještenja i dr.), mogu se upućivati telegramom, elektronskom poštom, faksom i putem

* Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine objavljen je u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj, 40/10 od 14.7.2010. godine.

telefona. Ukoliko je kompletiranje zahtjeva izvršeno na pomenuti način, podnosilac zahtjeva dužan je u roku od tri dana istu dostaviti pismenim putem.

Kada je zahtjev za vođenje postupka podnijela najmanje jedna trećina članova bilo kojeg doma Parlamenta Federacije ili jedna trećina poslanika u zakonodavnom tijelu kantona, podnosioci zahtjeva imenovat će lice odnosno lica koja će ih zastupati u postupku pred Sudom.

Stranke u postupku dužne su dostaviti punomoć Sudu najkasnije do početka održavanja javne rasprave.

Ako podnosioci zahtjeva nisu imenovali lice za zastupanje, dužni su imenovati lice za prijem podnesaka.

Ako podnosioci zahtjeva ne postupe u skladu sa st. 3. i 5. ovog člana Sud će dostavljati pismena podnosiocu zahtjeva, koji je prvi naveden u zahtjevu za vođenje postupka.

Član 5. Javnost postupka

Javnost postupka pred Sudom osigurava se:

1. obavještavanjem javnosti o održavanju sjednica Suda,
2. dostavom službenih obavještenja o donesenim odlukama sredstvima javnog informisanja,
3. davanjem obavještenja o toku postupka zainteresovanim licima,
4. omogućavanjem strankama i zainteresovanim licima da izvrše uvid u akte predmeta, osim u slučajevima navedenim u čl. 3. i 11. stav 1. Zakona i članu 7. stav 1. Poslovnika,
5. objavljivanjem donesenih odluka Suda u skladu sa ovim poslovníkom,
6. objavljivanjem relevantnih podataka o radu i odlukama Suda putem službene web-stranice Suda, odgovarajućih publikacija, davanjem obavještenja za javnost, oglašavanjem na oglasnoj tabli Suda,
7. na drugi način koji odredi Sud.

Član 6. Jezici i pisma u službenoj upotrebi

Presude, rješenja i mišljenja koja daje Sud objavljuju se u službenom glasilu na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, u latiničnom i ćiriličnom pismu.

Zapisnici i akti Suda koji se odnose na vođenje postupka i koje potpisuje predsjednik Suda pišu se na bosanskom, hrvatskom ili srpskom jeziku, zavisno od toga iz kojeg je konstitutivnog naroda izabran predsjednik Suda.

Odluke Suda dostavljaju se strankama na jednom od službenih jezika i pisama kojim se ta stranka služila u postupku pred Sudom.

Član 7. Uvid u spise i prijepis akata

Stranke u postupku i druga zainteresovana lica ne mogu vršiti uvid u referate, nacрте presuda, odluka, rješenja i mišljenja kao i druge akte koji su pripremljeni za odlučivanje.

Lica iz stava 1. ovog člana mogu tražiti prijepis akata iz predmeta, osim onih koji se, prema članu 11. stav 1. Zakona i stavu 1. ovog člana, ne mogu davati na uvid.

Prepisivanje akata iz predmeta odobrava sekretar Suda, a vrši se u službenim prostorijama Suda.

Član 8.
**Pribavljanje podataka i obavještenja od značaja za
vođenje postupka**

Sudija koji je određen za izvjestioca u predmetu, odlučuje da li će se od drugog suda ili državnog tijela, odnosno nosioca javne i druge društvene funkcije zatražiti podatke i obavještenja od značaja za vođenje postupka.

Ako se podaci i obavještenja iz stava 1. ovog člana ne dostave u određenom roku, Sud će, ako odluči da su ti podaci i obavještenja i dalje od značaja za vođenje postupka, narediti njihovo dostavljanje i način dostavljanja.

Član 9.
Obavještavanje o toku postupka

Obavještavanje o toku postupka pred Sudom daje sudija izvjestilac, predsjednik Suda ili jedan od potpredsjednika Suda.

Član 10.
Dostavljanje akata koji se ne objavljuju

Rješenja koja se ne objavljuju u službenom glasilu i drugi akti Suda dostavljaju se strankama i drugim licima na koje se odnose, preko pošte preporučeno ili neposredno uz dostavnicu.

Član 11.
Potpisivanje akata

Akte Suda potpisuje predsjednik Suda, a u njegovoj odsutnosti, jedan od potpredsjednika Suda.

Član 12.
Dostava spisa predsjedniku Suda

Sudija izvjestilac kad primi spis, određuje koji prilozi u spisu se dostavljaju sudijama, uz napomenu da se original akata nalazi u pisarnici Suda i elektronskoj bazi podataka. Spis obavezno sadrži popis svih akata u predmetu.

Sudija izvjestilac dostavlja referat sa prijedlogom za zakazivanje javne ili nejavne rasprave predsjedniku Suda i sudijama.

Predsjednik Suda, može tražiti dopunu referata.

U izuzetnim slučajevima, predsjednik Suda može predložiti uvrštavanje određenog predmeta u dnevni red sjednice Suda, u kojem nije dostavljen referat sudije izvjestioca.

Konačnu odluku o uvrštavanju u dnevni red predmeta u kojem nije dostavljen referat, donosi Sud.

III. - SJEDNICA SUDA

Član 13.
Sjednica suda

Sjednice Suda održavaju se sa javnom raspravom i bez javne rasprave.

Sjednica Suda može se održati ako sjednici prisustvuje većina sudija.

Član 14. Prisutnost na sjednici

Sjednici Suda prisustvuje sekretar Suda i savjetnici Suda koji su radili na predmetima, a prema potrebi i drugi stručni radnici koje odredi sekretar Suda.

Član 15. Zakazivanje i rukovođenje sjednicom Suda

Predsjednik Suda zakazuje sjednicu Suda, predlaže dnevni red i rukovodi sjednicom.
Predsjednik Suda zakazat će sjednicu Suda:

1. kad je Sud odlučio da se sjednica zakaže,
2. kad sazivanje sjednice traži radno tijelo Suda,
3. kad sazivanje sjednice traži predsjednik Suda, odnosno sudija.

Dnevni red sjednice Suda utvrđuje Sud.

U slučaju odsutnosti predsjednika Suda sjednicu Suda zakazuje i njome rukovodi jedan od potpredsjednika Suda kojeg odredi predsjednik, a u slučaju odsutnosti obojice potpredsjednika, sudija određen posebnom odlukom Suda.

Član 16. Dostavljanje poziva za sjednicu

Poziv za sjednicu Suda dostavlja se sudijama najkasnije osam dana prije dana održavanja sjednice.

Iznimno, u hitnim slučajevima, poziv za sjednicu i predmeti koji će se razmatrati na sjednici mogu se dostaviti i u kraćem roku.

Član 17. Referat za sjednicu Suda

Sud odlučuje na sjednici Suda, po pravilu, na osnovu pisanog referata.

Referat sadrži naročito:

1. naziv, odnosno ime stranaka u postupku i datum podnošenja zahtjeva,
2. naziv i oznaku akta koji se osporava,
3. bitne navode na kojima se zahtjev zasniva,
4. bitne navode iz odgovora na zahtjev, ako je tražen i dobiven odgovor,
5. zaključak koji se izvodi na osnovu podataka iz spisa o tome da li postoje procesne pretpostavke za vođenje postupka,
6. stajalište sudije izvjestioca sa obrazloženim prijedlogom odluke Suda ukoliko se ne zakazuje javna rasprava na kojoj je potrebno razjasniti pitanja značajna za donošenje odluke.

Nakon održane javne rasprave predsjednik Suda zakazuje sjednicu o vijećanju i glasanju najkasnije u roku od 15 dana od dana održane javne rasprave. Sudija izvjestilac dužan je u istom roku dostaviti prijedlog odluke koja sadrži sve elemente propisane u članu 40. ovog poslovnika.

Član 18.

Tok rasprave na sjednici Suda o vijećanju i glasanju

Na sjednici Suda, prije odlučivanja, sudija izvjestilac izlaže činjenična i pravna pitanja od značaja za odlučivanje, kao i prijedloge odluke.

Nakon izlaganja sudije izvjestioca, riječ uzimaju sudije.

Sudija koji je spriječen da prisustvuje sjednici može se o predmetu pismeno očitovati. Pismeno očitovanje pročitat će se na sjednici prije odlučivanja o tom predmetu.

Član 19.

Glasanje sudija

Poslije završenog raspravljanja, Sud pristupa glasanju i donosi odluku.

Odluka se donosi većinom glasova sudija.

Sudija se ne može uzdržati od glasanja.

Glasanje se vrši javno - podizanjem ruke.

Sud može odlučiti da se odluka donese tajnim glasanjem.

Kada je o nekom pitanju dato više prijedloga, glasa se po redu po kome su prijedlozi podneseni.

Kao prvi prijedlog smatra se prijedlog sudije izvjestioca.

Član 20.

Ukoliko prijedlog odluke iz člana 17. stav 2. tačka 6. nije dostavljen uz referat, nego je odluka donesena nakon sjednice Suda, ista će se dostaviti Predsjedniku Suda i verifikovati od strane Suda, najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja.

Član 21.

Odvojeno mišljenje

Sudija ima pravo na odvojeno mišljenje.

Odvojeno mišljenje sudija treba priložiti u zapisnik najkasnije u roku od petnaest dana od dana donošenja odluke, odnosno verifikovanja odluke od strane Suda, a ako ga u tom roku ne uloži u zapisnik, smatrat će se da je odustao od odvojenog mišljenja.

Sudija može izdvojiti mišljenje i na izreku donesene odluke i/ili njeno obrazloženje, a može se pridružiti već izdvojenom mišljenju drugog sudije.

Odvojeno mišljenje sudije prilaže se zapisniku sa sjednice i ulaže u predmet na koji se odnosi.

Odvojeno mišljenje sudije, na njegov zahtjev, objavljuje se u cijelosti u službenom glasilu zajedno sa odlukom suda na koju se odnosi, i to iza teksta odluke.

Član 22.

Ponavljanje sjednice Suda

Ako se prilikom glasanja o odluci Suda ne postigne propisana većina, sjednica će se ponoviti.

Član 23.
Zapisnik o toku sjednice Suda

Na sjednici Suda vodi se zapisnik i tonsko snimanje.

Zapisnik sjednice Suda sadrži datum održavanja sjednice, imena prisutnih i odsutnih sudija, imena drugih lica prisutnih na sjednici, predmet odlučivanja, izreku donesene odluke, rezultate glasanja, sa naznakom koji je sudija glasao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje i druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave o predmetu.

Član 24.
Verifikovanje i potpisivanje zapisnika

Zapisnik sa sjednice se verifikuje na narednoj sjednici Suda.

Verifikovani zapisnik potpisuje predsjednik Suda, odnosno potpredsjednik, ili sudija koji je predsjedavao sjednicom, sekretar Suda, prevodilac, ukoliko je bio neophodan na sjednici Suda i zapisničar.

IV. - JAVNA RASPRAVA

Član 25.

Javna rasprava zakazuje se kada je potrebno neposredno raspraviti odnosno razjasniti pitanje značajno za donošenje odluke.

O potrebi održavanja javne rasprave odlučuje Sud.

Član 26.
Zakazivanje i rukovođenje javnom raspravom

Predsjednik Suda zakazuje javnu raspravu (u daljem tekstu: rasprava) i rukovodi njenim radom.

U slučaju odsutnosti predsjednika Suda, kada su se stekli uslovi predviđeni poslovníkom, raspravu zakazuje jedan od potpredsjednika koji i rukovodi njenim radom, a u slučaju odsutnosti oba potpredsjednika Suda, raspravom rukovodi sudija određen posebnom odlukom Suda.

Član 27.
Sudionici na raspravi

Na raspravu se pozivaju stranke i druga lica za koje odluči Sud na prijedlog sudije izvjestioca.

Član 28.
Obavještenje o raspravi

O održavanju javne rasprave Sud daje obavještenje koje se objavljuje u sredstvima javnog informisanja i na oglasnoj tabli Suda.

Član 29.
Mjesto održavanja rasprave

Rasprava se održava u sjedištu Suda.

Kad postoje naročito značajni razlozi, Sud može odlučiti da se rasprava održi i izvan sjedišta Suda.

Član 30. **Sadržaj referata sudije izvjestioca**

Sudija izvjestilac je dužan da prije održavanja rasprave, a najkasnije osam dana prije njenog održavanja, pripremi i u spise predmeta uloži pisani referat. Pisani referat sadrži kratko izlaganje stranaka i stajalište sudije izvjestioca o tome koja pravna i činjenična pitanja u predmetu smatra odlučnim.

Član 31. **Odlaganje ili prekid rasprave**

U slučajevima odlaganja ili prekida rasprave, predsjednik Suda će obavijestiti stranke i druga pozvana lica o tome kada će se održati, odnosno nastaviti rasprava.

Član 32. **Tok rasprave**

Predsjednik Suda otvara raspravu, a sekretar Suda ili drugo lice koje odredi predsjednik Suda, obavještava Sud o prisutnosti sudionika javnoj raspravi i prispjelim punomoćima, a nakon toga sudija izvjestilac izvještava o predmetu raspravljanja ne iznoseći i ne sugerišući stajalište o odluci Suda.

U toku rasprave stranke iznose i obrazlažu svoja stajališta i daju odgovore na navode iznesene na raspravi. Podnosilac zahtjeva može na javnoj raspravi proširiti zahtjev, odustati od zahtjeva ili njegovog dijela i Sudu predložiti nove činjenice i dokaze. Predsjednik Suda će pozvati protivnu stranu da se izjasni o tome. Ukoliko protivna strana nije u mogućnosti da se izjasni, rasprava će se odložiti.

U toku rasprave može se dozvoliti i licima koja Sud smatra zainteresovanim stranama u postupku, da iznesu svoja stajališta o predmetu raspravljanja.

Član 33. **Održavanje reda na raspravi**

O održavanju reda na raspravi brine se predsjednik Suda. U tom cilju on može:

1. opomenuti lice koje remeti red,
2. oduzeti riječ licu koje vrijeđa ugled i dostojanstvo Suda ili vrijeđa drugo lice, odnosno koje na drugi način zloupotrebljava svoje izlaganje,
3. udaljiti lice sa rasprave koje, i pored opomene, ometa tok rasprave,

Ukoliko se javni red i mir ne može osigurati na način predviđen u stavu 1., Sud može prekinuti javnu raspravu.

Član 34.

Zaključivanje rasprave

Kad su završena izlaganja stranaka i drugih pozvanih lica, a nema više ni postavljanja pitanja za razjašnjenje stvari, predsjednik Suda zaključuje raspravu i obavještava stranke i druga prisutna lica o vremenu i načinu saopštavanja odluke Suda.

Član 35.

Zapisnik o toku rasprave

O toku rasprave vodi se zapisnik.

Zapisnik o toku javne rasprave sadrži datum održavanja, imena prisutnih i odsutnih sudija, imena drugih lica prisutnih na sjednici, predmet odlučivanja, kratko izlaganje stranaka, te druge zaključke koji su doneseni povodom rasprave.

Kad je bila isključena javnost sa rasprave ili njenog dijela u zapisnik se unosi konstatovanje o tome.

U zapisnik o toku rasprave unose se izlaganja stranaka, pitanja sudija i odgovori stranaka na pitanja, te kratko izlaganje i drugih pozvanih lica.

Uz zapisnik o toku rasprave prilaže se uvodno izlaganje sudije izvjestioca, kao i pismeno izlaganje stranaka i drugih pozvanih lica koja svoje izlaganje predaju Sudu.

Član 36.

Sjednica o vijećanju i glasanju

Sjednicu o vijećanju i glasanju Sud zakazuje najkasnije u roku od 15 dana od dana održavanja javne rasprave.

U postupku vijećanja sudija izvjestilac prvi izlaže svoje mišljenje i stajalište o predmetnoj stvari i prijedlog odluke Suda.

Nakon završenog izlaganja sudije izvjestioca, sudije izlažu svoja mišljenja i stajališta.

Nakon završenog vijećanja pristupa se glasanju.

Sjednici o vijećanju i glasanju, prisustvuju sudije koje su učestvovala u raspravi i zapisničar. Savjetnik Suda zadužen za predmet o kojem je vođena rasprava je zapisničar na sjednici o vijećanju i glasanju.

U postupku vijećanja i glasanja odgovarajuće će se primijeniti odredbe čl. 19. i 21. ovog poslovnika.

O toku sjednice o vijećanju i glasanju vodi se poseban zapisnik koji sadrži: datum održavanja sjednice, imena prisutnih i odsutnih sudija, predmet razmatranja i odlučivanja, prijedlog sudije izvjestioca, rezultati glasanja sa naznakom koji je sudija glasao za, koji je glasao protiv odluke, odnosno koji je izdvojio mišljenje, izreka donesene odluke i druge zaključke ako su doneseni povodom rasprave u predmetu.

Član 37.

Ponavljanje rasprave i glasanja

Ako se prilikom glasanja o odluci Suda ne postigne propisana većina, rasprava i glasanje će se ponoviti.

Član 38. **Objavljivanje odluke**

Predsjednik Suda usmeno objavljuje odluku Suda sa kratkim obrazloženjem.

O danu i satu objavljivanja odluke Suda, pismeno se obavještavaju stranke i drugi učesnici u postupku.

V. – PRESUDE, RJEŠENJA I MIŠLJENJA

Član 39.

Ustavni sud donosi presude, rješenja i mišljenja.

Presude donosi ako odlučuje o rješavanju sporova, ocijeni ustavnosti, meritumu kod zaštite vitalnog interesa jednog od konstitutivnih naroda, zaštiti prava na lokalnu samoupravu i postavljenom ustavnom pitanju.

Rješenje donosi ako odlučuje o smjeni Predsjednika odnosno Potpredsjednika Federacije, kada odlučuje o imunitetu, o prihvatljivosti odlučivanja kod vitalnog nacionalnog interesa, ako donosi privremenu mjeru odnosno naredbu kao i u svim drugim slučajevima u kojima Sud ne donosi presudu.

Mišljenje daje povodom zahtjeva zamjenika Premijera Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 40.

Sadržaj presude, rješenja i mišljenja

Presude, rješenja i mišljenja (u daljem tekstu: odluke) sadrže: uvod, izreku i obrazloženje.

Uvod odluke sadrži: naziv Suda, zahtjev o kojem je odlučivano, ustavnu osnovu i datum odluke.

Izreka odluke o rješavanju spora sadrži odluku Suda o tomu da li je određenim aktom (navodeći donosioca, broj i datum akta) ili radnjom jedne strane povrijeđeno pravo druge strane u sporu, utvrditi postojanje ili nepostojanje određene obaveze i odrediti da se otklone posljedice takvog akta.

Izreka odluke kojom se ocjenjuje ustavnost sadrži: odluku Suda, naziv propisa čija se ustavnost utvrđuje na jeziku na kojem je objavljen u službenom glasilu, datum i broj glasila i način objavljivanja odluke Suda.

Izreka odluke kojom se odlučuje o zaštiti prava na lokalnu samoupravu sadrži: odluku Suda o tome da li je došlo do povrede prava, naziv strane koja je pokrenula postupak i stranu protiv koje je pokrenut postupak, utvrditi postojanje ili nepostojanje određene obaveze, odluku o povratku u prijašnje stanje ili narediti da se na drugi način otklone štetne posljedice, ako ih je bilo. Izreka sadrži i način objavljivanja presude.

Izreka odluke o tome da li se zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda sadrži: naziv zakona, drugog propisa ili akta o kome je odlučivao Sud, naziv tijela koji je odlučivao o osporenom aktu, odluka Suda da li se osporeni akt odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda i način objavljivanja odluke.

Izreka odluke kojom se odlučuje o ustavnom pitanju sadrži: odluku Suda o tome, da li je zakon, drugi propis ili akt postavljen od strane nadležnog suda u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine i način objavljivanja odluke.

Izreka odluke o smjeni Predsjednika odnosno Potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine, sadrži odluku o tome, da li se isti smjenjuju ili ne i način objavljivanja, izreka odluke kojom se odlučuje o imunitetu sadrži odluku Suda o tome, da li se žalba na rješenje nadležnog suda koji je

rješavao o imunitetu odbacuje, odbija ili preinačava, dok izreka odluke kojom se odlučuje o privremenoj mjeri sadrži odluku Suda, naziv propisa čije se odlaganje naređuje i način objavljivanja.

Obrazloženje sadrži podatke o podnosiocu zahtjeva i kratak sadržaj zahtjeva, naziv protivne strane i kratak sadržaj odgovora na zahtjev, pravno relevantne činjenice u zahtjevu i odgovoru na zahtjev i činjenice utvrđene tokom rasprave i pravne razloge kojima se Sud rukovodio pri donošenju odluke. Obrazloženje, na završetku teksta, sadrži podatke o sastavu Suda koji je donio odluku.

Ispod obrazloženja s lijeve strane, navodi se broj i datum odluke, a s desne strane naziv Suda i ime i prezime predsjednika Suda.

Odluka Suda sadrži utvrđeno činjenično stanje i pravne razloge za utvrđeno mišljenje.

Član 41.

Rješenje o odbacivanju zahtjeva

Kad Sud na sjednici bez javne rasprave donosi rješenje o odbacivanju zahtjeva pridržavat će se razloga navedenih u članu 26. stav 1. Zakona i rješenje, zasnivati na samo jednom razlogu, ukoliko Sud ne odluči drugačije.

Ako ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, osim onih izričito navedenih u stavu 1. člana 26. Zakona, u rješenju se izričito navodi o kojim se procesnim pretpostavkama radi. Te druge pretpostavke mogu biti, naročito:

- da u ostavljenom roku podnosilac nije otklonio nedostatke na koje mu je ukazano ili ih nije otklonio onako kako mu je naloženo,
- da osporeni opći akt nije na snazi,
- da se radi o zahtjevu o kojem je Sud već odlučio ili da se radi o zahtjevu iste pravne i činjenične prirode u kojem je Sud već zauzeo stanovište i sl.

Kad Sud odbacuje zahtjev zbog nenadležnosti, Sud može na prijedlog sudije izvjestioca odlučiti da li postoje razlozi za postupanje u skladu sa stavom 2. člana 26. Zakona.

Član 42.

Rješenje o obustavi postupka

Sud će donijeti rješenje kojim obustavlja postupak kada je u toku postupka:

1. otklonjena neustavnost osporenog akta,
2. osporeni opći akt prestao da važi, osim u slučaju kada Sud odlučuje o postavljenom ustavnom pitanju od strane nadležnog suda.
3. podnosilac povukao zahtjev,
4. i u drugim slučajevima kada prestaje potreba za daljim vođenjem postupka.

Član 43.

Prijedlog o preispitivanju odluka Suda

U slučaju da se otkrije neka činjenica koja je po svojoj prirodi mogla odlučno utjecati na ishod postupka i koja, kad je odluka bila donesena, nije bila poznata Sudu i nije sa razlogom mogla biti poznata stranci, ta stranka može, u roku od šest mjeseci, nakon što je stekla saznanje o toj činjenici, podnijeti zahtjev Sudu za preispitivanje te odluke.

Preispitivanje odluke Suda nije moguće ako je od njenog donošenja prošlo više od jedne godine.

Ako Sud ocijeni da su ispunjeni uslovi iz st. 1. i 2. ovog člana, donijet će rješenje o preispitivanju odluke Suda, a ako ocijeni da nisu ispunjeni ti uslovi, donijet će rješenje o odbijanju zahtjeva za preispitivanje.

Kada Sud odluči da će preispitati svoju odluku, predmet preispitivanja razmatra se u skladu sa pravilima koja se primjenjuju u redovnom postupku pred Sudom.

Član 44. Naredbe Suda

Sud može, u toku postupka, izdavati naredbe o privremenoj mjeri, o načinu usklađivanja usvojenog ili predloženog zakona ili drugog propisa sa Ustavom Federacije, o prijelaznim rješenjima, o procesnim i drugim pitanjima.

Član 45. Redakciona komisija

Ako nacrt odluke Suda nije razmatran na sjednici Suda, sudija izvjestilac je dužan, po pravilu, da izradi nacrt odluke najkasnije u roku od 15 dana, koji će prije dostavljanja Redakcionoj komisiji dostaviti predsjedniku Suda radi zakazivanja sjednice i verifikovanja odluke.

Tehničku redakciju teksta odluke utvrđuje Redakciona komisija.

Tehničku redakciju odluke Vijeća za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa utvrđuju članovi Redakcione komisije koji su i članovi Vijeća.

Predsjedavajući Redakcione komisije potpisom potvrđuje zapisnik o redakciji teksta odluke.

Član 46. Izvornici odluka

Izvornik odluke potpisuje predsjednik Suda, sudija izvjestilac i predsjedavajući Redakcione komisije.

Otpravak odluke Suda koja se dostavlja strankama i na objavu službenim glasilima, potpisuje predsjednik Suda.

Odluka koja se objavljuje u službenom glasilu, smatra se dostavljenom strankama danom njihovog objavljivanja u službenom glasilu.

Član 47. Ispravci odluka

Ako izvornik odluke sadrži tehničke pogreške, ili ako objavljeni tekst nije saglasan sa izvornikom, ispravak daje sekretar Suda na osnovu odluke Suda.

Ispravak se dostavlja strankama i objavljuje na način kao i odluka.

Član 48. Objavljivanje odluka

Presude i mišljenja objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH" i službenim glasilima kantona i općina Federacije Bosne i Hercegovine.

Iznimno, Sud može odlučiti da se i rješenje objavi na način predviđen u stavu 1. ovog člana.

Odluka se objavljuje i u službenom glasilu u kojem je propis objavljen na jeziku na kojem je objavljen.

VI. - ODLUČIVANJE O VITALNIM NACIONALNIM INTERESIMA

Član 49.

Odlučivanje o vitalnim interesima konstitutivnih naroda

Vijeće za zaštitu vitalnih interesa Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće) odlučit će o prihvatljivosti u roku od sedam dana od prijema obavještenja, odnosno zahtjeva, ako su ispunjene procesne pretpostavke za odlučivanje o postojanju vitalnog nacionalnog interesa konstitutivnog naroda utvrđene u članu IV. A. 4. 18a, odnosno u Amandmanu XL na Ustav, a posebno: da li je zahtjev podnijelo ovlašteno lice, da li je zahtjev podržala dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba konstitutivnog naroda, da li je obavljen Ustavom predviđeni postupak usaglašenja između klubova konstitutivnih naroda, odnosno između Doma naroda i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno da li su ispunjene i druge procesne pretpostavke za odlučivanje.

Ukoliko Vijeće odluči da zahtjev nije prihvatljiv, rješenje će dostaviti podnosiocu obavijesti, odnosno zahtjeva.

Kad Vijeće odluči da je zahtjev prihvatljiv, to će utvrditi rješenjem koje se ulaže u spis.

Vijeće može zatražiti od podnosioca da dopuni ili potpunije obrazloži zahtjev ili da dokumentuje činjenice koje Vijeće smatra relevantnim za odlučivanje.

Prihvatljivi zahtjev se dostavlja na odgovor drugom klubu ili klubovima konstitutivnih naroda.

Dopune i odgovori iz st. 4. i 5. ovog člana dostavljaju se Vijeću u roku od osam dana. Vijeće će nastaviti postupak i u slučaju da ne dobije tražene dopune ili odgovore.

Vijeće, po pravilu, zakazuje javnu raspravu koja se ostvaruje u skladu sa Zakonom i ovim poslovnikom.

Odluku o meritumu Vijeće donosi u roku od trideset dana od dana prijema obavještenja, odnosno zahtjeva.

Odluka se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH" i u službenom glasilu kantona iz kojeg je upućeno obavještenje, odnosno zahtjev.

Odredbе ovog poslovnika o pravno - teničkoj obradi odluka Suda shodno se primjenjuju i na rješenja i odluke Vijeća.

VII. DAVANJE MIŠLJENJA USTAVNOG SUDA

Članak 50.

Sud daje mišljenje na traženje zamjenika Premijera nakon održane sjednice Suda.

Na prijedlog sudije izvjestioca, Sud može odlučiti da se održi javna rasprava.

VIII. - POSTUPAK ODLUČIVANJA O ŽALBI PROTIV ODLUKA NADLEŽNOG SUDA O IMUNITETU

Član 51.

Priprema predmeta za odlučivanje

Kada spis po žalbi stigne Sudu, predsjednik Suda određuje sudiju izvjestioca.

Sudija izvjestilac može, po potrebi, od stranaka u postupku pribaviti potrebne izvještaje ili spise.

Prijepis žalbe sudija izvjestilac dostavlja ostalim strankama u postupku i određuje im rok za dostavu odgovora na žalbu.

Član 52. **Referat sudije izvjestioca**

Po prijemu odgovora na žalbu ili po proteku roka za odgovor na žalbu, sudija izvjestilac će sačiniti pisani referat i obrazloženi prijedlog (nacrt) odluke Suda, u skladu sa članom 17. ovog poslovnika.

Član 53. **Odlučivanje na sjednici Suda**

Sud odlučuje o žalbi na sjednici Suda, na koju obzirom na značaj pitanja o kojima se raspravlja i druge okolnosti slučaja, može pozvati stranke.

Nedolazak uredno pozvanih stranaka na sjednicu Suda ne sprječava održavanje sjednice, o čemu (na koju posljedicu) će se stranke upozoriti u pozivu.

Član 54. **Obustava postupka**

Kada se u toku postupka po žalbi ustanovi da je podnosilac žalbe umro, Sud će postupak obustaviti.

Član 55. **Odbacivanje žalbe**

Na sjednici Sud može rješenjem odbaciti žalbu kao neblagovremenu ili nedozvoljenu.

Žalba je neblagovremena ako je izjavljena poslije isteka propisanog roka za njeno podnošenje.

Žalba je nedozvoljena ako je žalbu izjavilo lice koje nije ovlašteno za izjavljivanje žalbe, ili lice koje se odreklo ili je odustalo od žalbe i poslije odustajanja ponovno podnijelo žalbu.

Član 56. **Rasprava na sjednici Suda**

Sjednica Suda kojoj prisustvuju stranke počinje izlaganjem podnosioca žalbe, a nakon toga druge stranke izlažu svoj odgovor na žalbu. Za odsutnu stranku žalbu, odnosno odgovor na žalbu, izlaže sudija izvjestilac. Po okončanom izlaganju stranaka, prvo sudija izvjestilac, a zatim ostale sudije, mogu od prisutnih stranaka i njihovih zastupnika zatražiti potrebno objašnjenje u vezi sa žalbom i odgovorom na žalbu.

Nakon toga sjednica Suda se nastavlja bez prisutnosti stranaka i njihovih zastupnika izlaganjem sudije izvjestioca o pravnim pitanjima od značaja za odlučivanje i prijedlogu odluke.

Član 57. **Postupanje u okviru zahtjeva**

Sud ispituje odluku o imunitetu u onom dijelu u kome se pobija žalbom i u granicama razloga navedenih u žalbi.

Član 58. **Odluka o meritumu**

Sud će rješenjem odbiti žalbu kao neosnovanu ako utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se pobija odluka nadležnog suda o imunitetu.

Sud će rješenjem uvažiti žalbu, preinačiti odluku nadležnog suda ili vratiti nadležnom sudu na ponovno odlučivanje ako utvrdi da postoje razlozi zbog kojih se pobija odluka nadležnog suda o imunitetu.

Član 59. **Supsidijarne odredbe**

Ako u poglavlju VI. ovog poslovnika, ne postoje posebne odredbe, i u postupku odlučivanja o žalbi protiv rješenja nadležnog suda o imunitetu, primjenjivat će se ostale odredbe ovog poslovnika.

IX. - DJELOVANJE ODLUKA USTAVNOG SUDA

Član 60. **Djelovanje odluka Suda**

Svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravomoćnim pojedinačnim aktom donosenim na osnovu odredbi koje su prestale da važe na osnovu odluke Suda, ima pravo tražiti od nadležnog tijela izmjenu tog pojedinačnog akta, a nadležno tijelo je dužno da ponovi postupak i uskladi akt sa odlukom Suda u roku od 90 dana od dana prijema zahtjeva.

Ukoliko nadležni organ ne ponovi postupak i ne usaglasi akt sa odlukom Suda u roku iz stava 1. ovog člana, akt kojim je povrijeđeno pravo nekom licu prestaje da važi.

Prijedlog za izmjenu konačnog ili pravomoćnog pojedinačnog akta iz stava 1. ovog člana, može se podnijeti u roku od dvije godine od dana objavljivanja odluke u "Službenim novinama Federacije BiH", službenom glasilu kantona odnosno općine.

X. - IZVRŠAVANJE ODLUKA SUDA

Član 61. **Izvršavanje odluka Suda**

Odluke Suda su konačne i obavezujuće.

Svi organi vlasti u Federaciji dužni su, u okviru svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom provoditi odluke Suda.

Izvršenje odluka Suda osigurava Premijer Federacije.

Svako ko ima pravni interes može tražiti da se izvrše odluke Suda.

Sud u svojoj odluci može odrediti način i rok izvršenja odluka Suda.

Organ koji je obavezan da izvrši odluku Suda, dužan je dostaviti obavještenje o preduzetim mjerama sa ciljem izvršenja odluke Suda u roku iz stava 5. ovog člana.

U slučaju nepostupanja, odnosno kašnjenja u izvršavanju ili obavještanju Suda o preduzetim mjerama, Sud donosi rješenje kojim se utvrđuje da odluka Suda nije izvršena. Ovo rješenje dostavlja se nadležnom tužilaštvu, odnosno drugom organu nadležnom za izvršenje kojeg odredi Sud.

XI. - OSTALA PITANJA

Član 62. Konsultativni sastanci

Kad je potrebno, Sud može održati odgovarajući konsultativni sastanak na kome će se razmotriti pitanja od značaja za pripremu sjednice ili za raspravu pred Sudom.

Konsultativni sastanak obavezno će se održati ukoliko je na raspravu osim stranaka u postupku, potrebno pozvati i neka druga lica sa naznakom i prijedlogom u referatu od strane sudije izvjestioca, na koje okolnosti i činjenice se ta lica pozivaju.

Na konsultativni sastanak mogu se pozvati stranke, državno tijelo koje Sud smatra zainteresovanim u sporu, znanstvene, javne i druge stručne radnike, radi davanja obavještenja i mišljenja o određenim stručnim i drugim pitanjima od značaja za rješavanje stvari.

Konsultativni sastanak ima radno - stručni karakter.

Konsultativnim sastankom rukovodi predsjednik Suda ili sudija izvjestilac, odnosno drugi sudija kojeg odredi Sud ili predsjednik Suda.

O toku konsultativnog sastanka vodi se zabilješka.

Zabilješka se dostavlja sudijama i ulaže u odgovarajući predmet.

Član 63. Promjena pravnog stajališta

Ako se u toku donošenja odluke ili utvrđivanja mišljenja utvrdi da stajalište Suda odstupa od ranije zauzetog stajališta o pravnom pitanju, u tom slučaju donošenje odluke ili utvrđivanje mišljenja će se odložiti radi prethodne ocjene opravdanosti mijenjanja ranijeg stajališta.

Ocjenu opravdanosti mijenjanja ranijeg stajališta Sud utvrđuje na osnovu referata u kome treba da budu svestrano obrazloženi razlozi zbog kojih se predlaže promjena ranijeg stajališta.

O novom stajalištu Sud donosi odluku koja se sa obrazloženjem unosi u zapisnik sjednice na kojoj je odlučeno o promjeni stajališta.

XII. - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64. Prijelazna odredba

Danom stupanja na snagu ovog poslovnika prestaje da važi Poslovnik Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/04).

Član 65. Stupanje na snagu

Ovaj poslovnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj: P-134/10
24.06.2010. godine
Sarajevo

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
mr. Kata Senjak, s.r.